

تجربه من از کلاس شاد

زهرا ابدی / معلم پایه پنجم دبستان دخترانه ناحیه ۱

بی‌شک شادی و نشاط لازمه زندگی بچه‌ها است، چرا که کودکان شاد، امید، اعتماد به نفس و قدرت یادگیری بیشتری دارند و از لحظات زندگی خود لذت بیشتری می‌برند. به عبارت دیگر، بچه‌ها در دنیای شادی که ساخته و پرداخته و خودشان است زندگی می‌کنند. ما برای ورود به دنیای آن‌ها باید لحظه‌ای خود را به جای آن‌ها تصور کنیم و از هر آنچه لذت می‌برند تا جای ممکن برایشان فراهم کنیم و فراموش نکنیم بسیاری از ساختارهای روحی و جسمی بچه‌ها در جریان پرداختن به شادی و تخلیه هیجانات آن‌ها شکل می‌گیرد. در این خصوص و در راستای یادگیری و آموزش بهتر، نقش تاثیرگذار کلاس شاد غیرقابل کتمان است. دانش‌آموزان شاد، علاقه بیشتری به کلاس و درس دارند و از یادگیری لذت می‌برند، چرا که در فضایی مملو از نشاط و صمیمیت، دانش‌آموزان احساس خستگی کمتری کرده و همراه و همپای معلم خود به پیش می‌روند. و چنین پویایی زمینه شکوفایی استعدادها، خلاقیت و در نهایت پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان را فراهم می‌کند.

اولین اصل در ایجاد یک کلاس شاد، ایجاد ارتباط عاطفی و صمیمانه بین معلم و دانش‌آموزان است. وقتی در محیطی قرار بگیریم که هم‌دیگر را دوست داشته باشیم، مطمئناً به حرف‌ها و گفته‌های یکدیگر احترام می‌گذاریم و راحت‌تر پذیرای یکدیگر می‌شویم. لحن و کلام معلم نقش ویژه‌ای در شاد کردن دانش‌آموزان دارد. تکیه کلام‌های مناسب همراه با حفظ وقار و متانت، روحیه شاد و بانشاط را در دانش‌آموزان زنده نگه می‌دارد، زیرا آن‌ها از کشف لبخندهای شاد و کودکانه پنهان شده در بزرگترها لذت می‌برند.

گام بعدی، شیرین و لذت‌بخش ساختن یادگیری برای دانش‌آموزان است. در این خصوص می‌توان در تمامی مراحل آموزش از مشارکت دانش‌آموزان استفاده کرد. برای این کار کفایت باور کنیم تک‌تک دانش‌آموزان ما خلاقیت و استعداد کافی برای همکاری در تدریس را دارند.

با این همه، به یاد داشته باشیم شادی تنها یک لبخند نیست، بلکه نوعی تقسیم کردن لحظه‌های خوب زندگی‌مان با دیگران است. شاید برسید چگونه این اصل را به دانش‌آموزان آموزش دهیم؟ وقتی آموزش را یک جریان همچون زندگی ببینیم که همه در آن نقش خودشان را بازی می‌کنند، وقتی در این جریان تمرین کنیم از

اتفاقات خوب و کوچک دلشاد شویم و در عین حال با پذیرش ناهمواری‌ها برای آن‌ها راه‌حل بیابیم، وقتی پیشرفت‌های کوچک دانش‌آموزان در کلاس را ببینیم و ذوق کنیم، در واقع در حال یاد دادن شاد بودن یا شاد زیستن به آن‌ها هستیم. تجربه شخصی من به‌عنوان معلم برای داشتن کلاس شاد، به‌کارگیری چند اصل و تکنیک بدین صورت بوده است:

ارتباط صمیمانه با دانش‌آموزان و خانواده‌ها، استفاده از انواع تکنولوژی آموزشی در کلاس و نمایش فیلم‌های آموزشی، برگزاری انواع جشن‌ها در کلاس، ایجاد ویلاگ کلاسی به منظور آموزش و ارتباط بیشتر با دانش‌آموزان و خانواده‌ها، بردن دانش‌آموزان به بازدیدهای مختلف، اجرای سرودهای کلاسی، داشتن تابلو اخلاقی، درسی و انضباطی در کلاس با هدف تشویق تمامی دانش‌آموزان با هر نوع خصوصیت اخلاقی و درسی برجسته، تشویق دانش‌آموزان به ایفای نقش معلم در کلاس و... به‌کارگیری این تکنیک‌ها موجب شد بتوانم اولین قدم‌ها برای داشتن کلاسی شاد را بردارم. یادمان باشد در دنیای کودکان مثل خودشان فکر کنیم و مثل آن‌ها عمل نماییم.

خود داشته، محول کردن تدریس حروف در کلاس به خود دانش‌آموزان بوده است. در این روش، دانش‌آموز با همکاری والدین خود روش‌های نوآورانه و متنوعی که طبیعتاً برخاسته از سلیقه و تفاوت‌های فردی‌شان است، مثلاً روش ساخت کاردستی خلاقانه، نقاشی، قصه‌گویی، شعرخوانی و یا آموزش با استفاده از پاورپوینت و برد هوشمند، مدیریت کلاس و آموزش را بر عهده می‌گیرند. در زمان تدریس، والدین دانش‌آموز هم در کلاس حضور دارند که باعث آرامش، دل‌گرمی و تقویت اعتماد به نفس او است. هر دانش‌آموز تا تدریس نشانه بعدی به عنوان «معلم یار» در مدیریت کلاس و آموزش مشارکت دارد. در چنین فضایی، کودکان در تکاپوی دست‌یابی به ایده‌های جدید هستند تا هم‌کلاسی‌های خود را شگفت‌زده کنند و مورد توجه هم‌سالان خود قرار گیرند. از طرف دیگر، چون زبان کودکی تبدیل به وسیله‌ای در جهت یادگیری دانش‌آموزان می‌شود، امر یادگیری بهتر اتفاق می‌افتد.

تجربه و آزمون این روش‌ها در کلاس باعث می‌شود به وضوح عزت‌نفس، مسئولیت‌پذیری، اعتماد به نفس و به دنبال آن شادی و نشاط در بچه‌ها افزایش و رفتارهای خشونت‌آمیز بین آن‌ها کاهش یابد. به‌نظر می‌رسد مشارکت هرچه بیشتر دانش‌آموزان در فعالیت‌ها و مسئولیت‌ها، به تدریج نیاز آن‌ها به امنیت، احترام، محبت و عشق -طبق آنچه در نظریه مازلو اشاره شده- را تامین و آن‌ها را به خودشکوفایی که لازمه احساس رضایت و شادی درونی است، نزدیک سازد. این‌گونه، دیگر کلاس فضایی برای رقابت نیست، بلکه محل تکاپو و تلاش برای مشارکت و هم‌دلی است، تلاش برای انجام مسئولیت و یافتن روش‌های جالب‌تر آموزش در نقش یک معلم کوچک.

بقیه مطلب در صفحه ۲۱